

Kodeń
(Woj. Lubelskie)

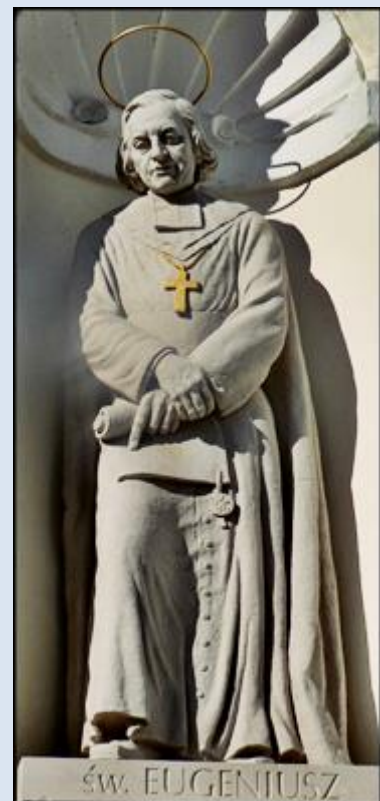
**Bazylika pw.
św. Anny**
(zabytek nr A/54)

**Sanktuarium MB Kodeńskiej
Królowej Podlasia - Matki Jedności**
([opis](#))

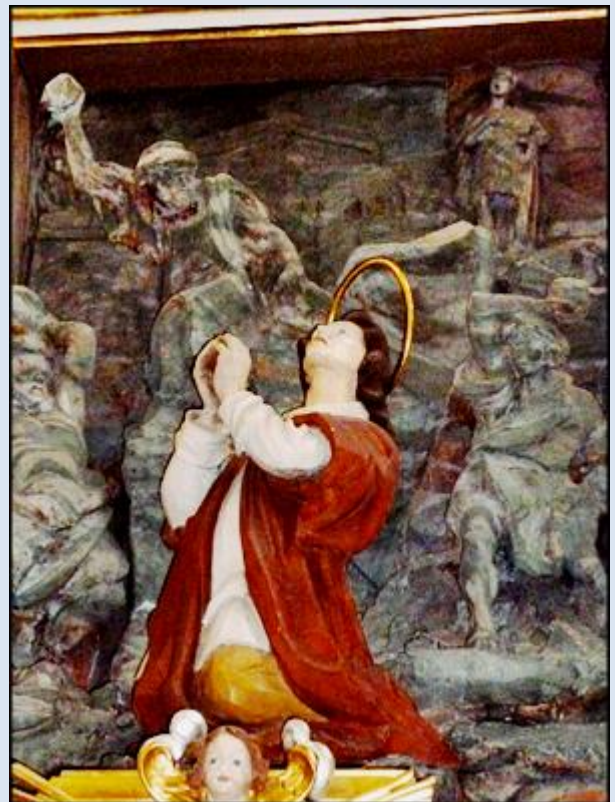

- ## HISTORIA PARAFII I KODNIA
- 1511- ZAŁOŻENIE PRZEZ JANA SAPIEHĘ MIASTA KODEN.
 - 1520- BUDOWA KOŚCIOŁÓW: KATOLICKIEGO RW. ŚW. DUCHA I PRAWOSŁAWNEGO RW. ŚW. MICHAŁA ARCHANIOKA.
 - 1631- BUDOWA KOŚCIOŁA RW. ŚW. ANNY. - SPROWADZENIE Z RZYMU CUDOWNEGO OBRAZU M. BOŻEJ.
 - 1680- WIELKI POŻAR KODNIA I BAZYLKI.
 - 1709- WYBUDOWANIE DWÓCH KAPLIC I FRONTONU KŁA ŚW. ANNY. - USTANOWIENIE INFULACJI PRZY SANKTUARIUM.
 - 1723- ZA STARANIEM JANA FRYDERYKA SAPIEHY, CUDOWNY OBRAZ MATKI BOŻEJ OTRZYMUJE ZŁOTE PAPIESKIE KORONY JAKO TRZECI OBRAZ W POLSCE.
 - 1744- JAN FRYDERYK SAPIEHA SPROWADZA DO KODNIA OO. JEZUITÓW/IO/I OSADZA ICH NA PLACENCJI.
 - 1783- SPŁONAŁ KOŚCIÓŁ ŚW. DUCHA. CMENTARZ PRZYKOŚCIELNY EKSHUMOWANO.
 - 1821- POŻAR KODNIA. ZNISZCZENIA W SANKTUARIUM.
 - 1869- ZNIESIENIE PRZEZ WŁADZE CARSKIE PARAFII I POZBAWIENIE KODNIA PRAW MIEJSKICH.
 - 1875- WYWIEZIENIE CUDOWNEGO OBRAZU MATKI BOŻEJ NA JASNA GÓRĘ I ZAMIANA KOŚCIOŁA ŚW. ANNY NA CERKIEW PRAWOSŁAWNĄ.
 - 1927- TRYUMFALNY POWRÓT CUDOWNEGO OBRAZU MATKI BOŻEJ Z JASNEJ GÓRY DO KODNIA W, 52 LATA PO JEGO WYWIEZIENIU. - ERYGOWANIE KODENSKIEJ PARAFII. - POWIERZENIE OPIEKI NAD CUDOWNYM OBRAZEM I SANKTUARIUM, ZGROMADZENIU MIJONARZY OBLATÓW MARYI NIEPOKALANEJ.
 - 1934-49 PROFESOR MARIAN KIERSNOWSKI-ARTYSTA MALARZ I RZEŹBIARZ W PRACOWNI ZAŁOŻONEJ PRZY KLASZTORZE, WYKONAŁ OBECNY WYSTRÓJ WNETRZA ŚWIATYNI.
 - PO 1945 PRZE TOPIONO PĘKNIĘTY DZWON SAPIEHÓW. ODNOWIONO OLTARZE ORAZ ZASŁONĘ CUDOWNEGO OBRAZU.
 - 1969- POWSTAJE TZW. >KALWARIA<- CZTERNAŚCIE STACJI DROGI KRZYŻOWEJ WYRZEŹBIONYCH PRZEZ TADEUSZA NIEWIADOMSKIEGO, ARTYSTĘ RZEŹBIARZĄ.
 - OBCHODY 150-LECIA DIECEZJI SIEDLECKIEJ.
 - ODNOWIENIE DAWNEJ KAPLICY ZAMKOWEJ/1520-40 r./.
 - 1973- OBCHODY 250-TEJ ROCZNICY KORONACJI OBRAZU. - NADANIE KŁOWI RW. ŚW. ANNY GODNOŚCI BAZYLIKI MNIEJSZEJ.
 - 1981- OBCHODY 350-LECIA POBYTU OBRAZU W KODNIU.

MIKOŁAJ PIUS SAPIEHA

(ur. 1631 – zm. 1644)

Czwarty dziedzic Kodnia, syn Mikołaja Sapięhy i Anny księżnej Wiśniowieckiej. Kasztelan wileński, wojewoda miński i brzeski. Kawaler orderu „Złotego Klucza”. Budowniczy drewnianego kościoła parafialnego pw. św. Anny (spłonął w 1680 roku). Rozpoczął budowę murowanej świątyni pod tym samym tytułem. Zapada na zdrowiu i udaje się do Wiednia oraz Włoch w celu poratowania zdrowia. Na Watykanie – podczas Mszy św. sprawowanej przez papieża Urbana VIII przed obrazem Madonny Gregoriańskiej, zwanej również Guadalupeńską, doznaje łaski uzdrowienia. Wykrada cudowny obraz Madonny Gregoriańskiej i przywozi do Kodnia 15 września 1631 roku. Tego samego roku podczas sądu kościelnego w Nuncjaturze Apostolskiej w Warszawie obłożony karą ekskomunikacji. W 1635 roku udaje się w drugą podróż do Rzymu, gdzie zdjęta zostaje kara klątwy – obraz zostaje darowany Sapieszom. Mikołaj Sapięha umiera w Lublinie, jego śmierć i pogrzeb owiany jest legendą. Według niektórych przekazów miał spocząć w krużganku kościoła św. Anny, aby przechodnie deptali po jego doczesnych szczątkach, wchodząc do świątyni.

PAWEŁ SAPIEHA (ur. 1481 – zm. 1580)

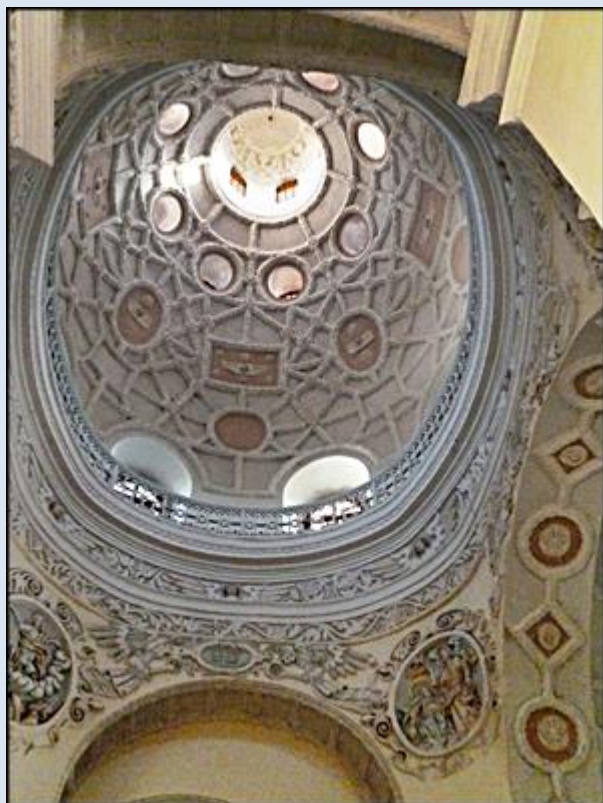
Drugi dziedzic Kodnia – woda nowogrodzki i podlaski. Buduje w Kodniu port rzeczny, wydobywa żelazo. Kontynuując myśl kościelną swego ojca – Jana Sapięhy – rozpoczyna w 1530 r. budowę murowanej kaplicy zamkowej – również pw. Ducha Świętego – która służyła jako cerkiew unicka dla mieszkańców zamku. Sama architektura świątyni łączy w sobie elementy bizantyjskie z elementami gotyckimi, odbiegając znacznie od prawosławnego budownictwa epoki. Zdejmuje również z urzędu proboszcza prawosławnej parafii św. Michała, który był przeciwnikiem unii kościelnej, sprzyjającemu połączeniu Kościołów, pomaga ukończyć budowę cerkwi prawosławnej (tzw. gramota Pawła z 10 lipca 1556 roku). Uczestniczy w podpisaniu akt Unii Lubelskiej w 1569 roku. Sprowadził do Kodnia ciało swego ojca, wystawiając mu tablicę nagrobną w kaplicy zamkowej, gdzie również go pochował. Ciało Pawła Sapięhy również zostało sprowadzone do Kodnia i ostatecznie prochy złożono w krypcach rodowych.

HENRYK PRZEŹDZIECKI - BISKUP PODLASKI (ur. 1873 – zm. 1939)

Sprowadził do Kodnia z Jasnej Góry Obraz Matki Bożej Kodeńskiej, wygnany wskutek represji po powstaniu styczniowym i przekazaniu kościołów kodeńskich prawosławnym – uroczyste wprowadzenie miało miejsce 4 września 1927 roku. Łacińską katolicką parafię kodeńską powierzył Misjonarzom Oblatom Maryi Niepokalanej, w 1933 roku reerygował parafię katolicką obrządku bizantyjsko-słowiańskiego – przekazując teren za zabytkową Bramą Unicką w celu odbudowania cerkwi unickiej św. Michała Archanioła, którą rozebrali prawosławni w czasie zaboru rosyjskiego. Opiekę nad parafią powierzył Misjonarzom Oblatom. Parafia istniała do 1950 roku.

zdjęcia: Jan Nitecki